

Raadsnotitie Leiderdorp

Onderwerp: evaluatie Goed Inzamelen in startwijk 't Heerlijk Recht
September 2018

Geachte leden van de raad,

Op basis van uw besluit van 29 mei 2017 om het systeem van 'omgekeerd inzamelen' in te voeren, is een uitvoeringsplan opgesteld, waarin de wijze van overschakeling naar dit nieuwe inzamelsysteem is uitgewerkt. Dit plan is in juli 2017 ter informatie aan u toegestuurd. In het uitvoeringsplan is er voor gekozen om met 'omgekeerd inzamelen' (onder de noemer: Goed Inzamelen) te starten in de wijk 't Heerlijk Recht. In deze wijk konden we snel van start vanwege de minimale aanpassingen die nodig waren en er een combinatie van hoog- en laagbouw aanwezig is. Kanttekening voor deze keuze is dat de wijk niet representatief is qua wijk in Leiderdorp. Op basis van de resultaten en ervaringen in deze startwijk kan het proces en de werkwijze van invoering van Goed Inzamelen – waar nodig – worden aangepast bij opschaling naar de andere wijken.

In deze notitie informeren we u over de behaalde resultaten en de leerpunten uit het invoeringsproces in deze startwijk.

Doel Goed inzamelen

Met Goed inzamelen willen wij het percentage grondstoffen dat gescheiden wordt ingezameld verhogen naar 75% en een maximum van 100 kg restafval per inwoner per jaar in 2020.

Nulmeting en effectmeting

In de periode september – december hebben wij een nulmeting gedaan in 't Heerlijk Recht. Deze nulmeting is ons vertrekpunt. Medio januari 2018 is Goed Inzamelen in deze wijk van start gegaan. Gedurende de eerste drie maanden is de hoeveelheid ingezamelde grondstoffen en restafval in 't Heerlijk Recht gemonitord¹ en begin april zijn de ervaringen op een rij gezet (effectmeting).

Voor zover weeggegeven in het geheel ontbraken, is het gemiddelde aanbod per inwoner gehanteerd, zoals dat over 2017 voor Leiderdorp is berekend.

Milieu

De resultaten van de monitoring van de ingezamelde hoeveelheid restafval en grondstoffen vindt u in de volgende tabellen en figuren.

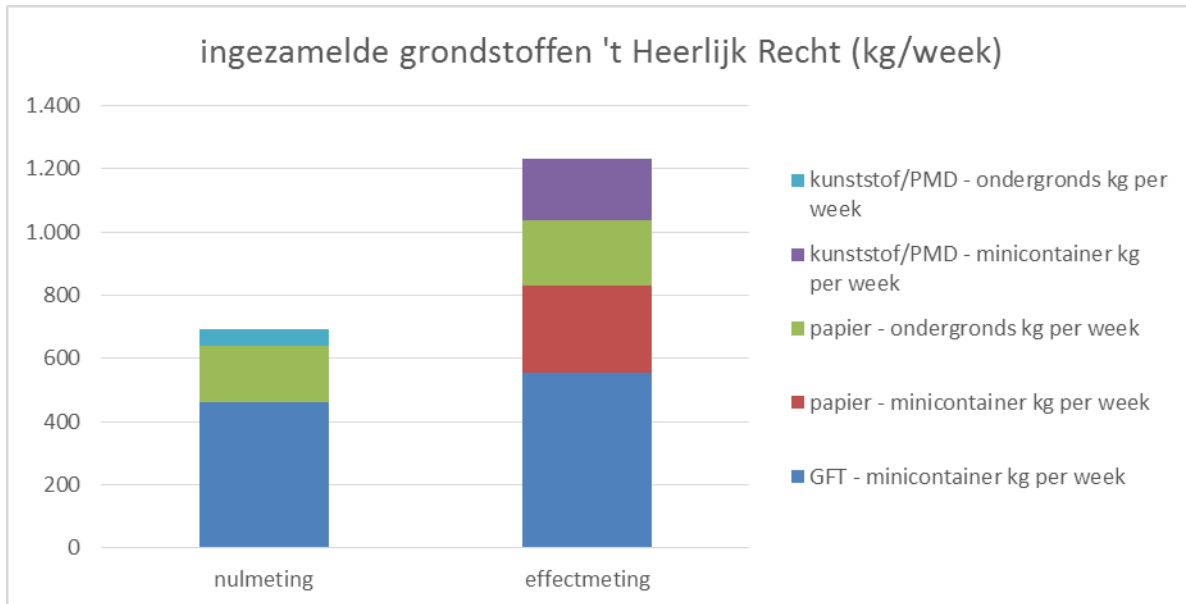
Grondstoffen

Met de invoering van Goed Inzamelen gebruiken de huishoudens in de laagbouw een grijze container met oranje deksel voor Plastic verpakkingen, Metalen verpakkingen en Drankenkartons (PMD), een grijze container met blauwe deksel voor oud papier en karton (OPK) en een grijze container met groene deksel

¹ Het ingezamelde gewicht van de minicontainers is per inzamelronde via weging van het voertuig bepaald. Hetzelfde geldt voor het gewicht van de ingezamelde ondergrondse papiercontainers. Het restafval dat via de ondergrondse containers in de wijk is ingezameld, is zowel tijdens de nulmeting als de effectmeting eenmalig gewogen en gehanteerd voor alle inzamelrondes.

voor Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT). De hoogbouw kan bij Goed Inzamelen gebruik maken van verzamelcontainers voor PMD en OPK.

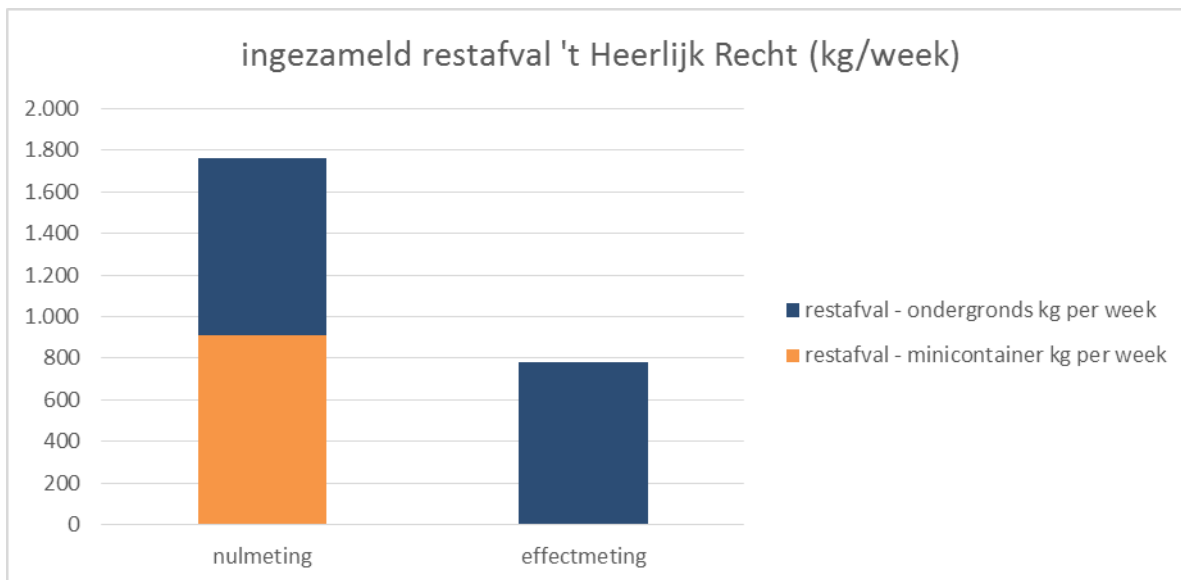
In de evaluatieperiode hebben de huishoudens in de startwijk in totaal bijna 1.200 kilogram aan grondstoffen gescheiden gehouden en aangeboden. Dit is bijna twee keer zoveel als vóór de invoering van Goed Inzamelen (640 kilogram).

De kwaliteit van het ingezamelde PMD is op het moment van inzameling visueel beoordeeld door de medewerkers van de reiniging. Met name bij de hoogbouw in de wijk bleek er nog vervuiling bij het PMD te zitten. Hier is extra aandacht nodig. De bestaande restafvalcontainer is gaan fungeren als PMD-container en dat bleek niet direct voor iedereen duidelijk. Door middel van extra communicatie-inspanningen is de kwaliteit van het PMD gaandeweg verbeterd.

Fijn huishoudelijk restafval

De hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval – wat aangeboden wordt in de ondergrondse containers - is in 't Heerlijk Recht gedaald van gemiddeld 1.760 kg per week naar 780 kg per week. Als we deze resultaten vertalen naar een heel jaar, dan komt dit neer op 87 kg fijn huishoudelijk restafval per inwoner per jaar. In Leiderdorp bieden de inwoners gemiddeld ook nog 29 kg grof huishoudelijk restafval, waarvan de helft nog wordt nagescheiden. Daarmee komt het totale aanbod restafval op circa 102 kg per inwoner per jaar. De resultaten in de startwijk laten zien dat via Goed Inzamelen de doelstelling voor 2020 van maximaal 100 kilogram restafval (fijn en grof) gehaald kan worden.

Wat zit er nog in het restafval?

In september 2017 is het restafval van 40 minicontainers uit de laagbouw in 't Heerlijk Recht onderzocht om te bepalen hoeveel kilogram herbruikbare grondstoffen hier nog in aanwezig waren. Tijdens deze nulmeting bleek het onderzochte restafval te bestaan uit 41% (gewicht) GFT, 15% papier/karton en 17% PMD in het restafval (totaal 63%). Daarnaast bleek 21% van het restafval nog uit andere herbruikbare grondstoffen te bestaan.

Er is geen effectmeting uitgevoerd, maar uit de toegenomen hoeveelheid grondstoffen en de afgenomen hoeveelheid restafval kunnen we voorzichtig concluderen dat een belangrijk deel van de grondstoffen niet meer met het restafval wordt afgevoerd.

Service

In de periode januari-maart 2018 zijn er in totaal 16 meldingen binnen gekomen bij de gemeente uit 't Heerlijk Recht over Goed Inzamelen. De meeste klachten/meldingen hadden betrekking op de GFT-zuilen voor de hoogbouw en de laagbouw zonder minicontainers. Deze GFT-zuilen bleken te klein om al het gescheiden gehouden GFT te kunnen opvangen. De gemeente heeft de inzamel frequentie verhoogd en bij de locatie Windrust wordt een grotere container geplaatst. Voor Warmoesland (laagbouw zonder minicontainers) wordt naar een oplossing gezocht met een grotere inworp in verband met aanbidding van tuinafval.

Kosten

Over de periode week 3-13 in 2018 heeft de gemeente door de afname van de ingezamelde hoeveelheid fijn restafval (bijna 11 ton) € 875,- verbrandingskosten bespaard. Voor het ingezamelde papier/karton (totaal ruim 5,3 ton) heeft de gemeente een vergoeding van € 500,- ontvangen .

Hier staan onder andere extra inzamelkosten voor nu drie minicontainers (voorheen twee minicontainers) en voor de ondergrondse container voor restafval tegenover. Ook zijn de kosten voor sortering en verwerking van het PMD hoger, doordat er meer PMD is ingezameld (ruim 1,5 ton, € 600,-). Tenslotte zijn er extra kosten gemaakt om het afval en de grondstoffen uit 't Heerlijk Recht apart in te zamelen en te wegen. Hieruit kunnen we opmaken dat de kosten opwegen tegen de baten, zoals vooraf ingeschat bij het vastgestelde rapport 'Resultaten onderzoek toekomstscenario's afvalinzameling Leiderdorp'.

Ervaringen invoeringsproces

De periode tussen de eerste aankondiging richting bewoners en de uiteindelijke start van de eerste inzameling van de nieuwe grondstofcontainer voor PMD bedroeg in 't Heerlijk Recht twee maanden. In deze periode zijn achtereenvolgens de volgende activiteiten uitgevoerd (zie tabel).

Periode	Omschrijving
Wk 46 2017	Brief 1: aankondiging Goed Inzamelen en uitnodiging voor bewonersavond.
Wk 48 2017	Bewonersavond over locatie ondergrondse restafvalcontainer en Goed Inzamelen (28-11-2017).
Wk 49 2017	Brief 2: informatie over plaatsing ondergrondse containers.
	Brief 3: mogelijkheden en procedure voor keuze volumemaat minicontainers (laagbouw).
Wk 51 2017	Plaatsing 3 ondergrondse containers.
Wk 3 2018	Brief 4: aankondiging start inzameling en verstrekking toegangssleutel voor ondergrondse restafvalcontainer.
	Aanpassing 3 verzamelcontainers restafval bij hoogbouw tot PMD-containers (2 locaties).
	Inname van oude minicontainers en uitzetten van nieuwe set minicontainers. Hoogbouw voorzien van GF-emmer.
	Start inzameling minicontainers bij laagbouw. Start monitoring ingezamelde hoeveelheden afval.
Wk 14 2018	Brief 5: uitlevering PMD zakken om de scheiding van PMD in huis te stimuleren.

In alle brieven is verwezen naar de Afvalwijzer-app die de gemeente sinds eind 2017 faciliteert. Hierin kunnen de inwoners informatie vinden over de scheidingsregels (wat moet in welke bak?) en over de ophaaldata.

De belangrijkste leerpunten uit dit proces luiden als volgt:

- De scheidingsregel voor PMD – wat mag er wel en niet in de PMD-container – vraagt om continue aandacht.
- Het 'herbestemmen' van een verzamelcontainer voor restafval als PMD-container vraagt om extra aandacht. De afvalcoach speelt hierin een belangrijke rol.
- De voorziening bij hoogbouw voor GFT vraagt om maatwerk: per complex moet ingeschat worden hoeveel keukenafval en eventueel tuinafval (benedenwoningen) vrij komt. De voorziening voor GFT (zuil met container) moet groot genoeg zijn om het GFT-aanbod tussen twee inzamelrondes op te vangen.

Bewoners

Onder de bewoners van 't Heerlijk Recht is een enquête over de nieuwe manier van inzamelen uitgezet. Uiteindelijk heeft 18% van de huishoudens een reactie gegeven. Tevens hebben er een aantal huisbezoeken plaatst gevonden. De geluiden over de nieuwe manier van inzamelen zijn positief. Bewoners ervaren weinig ongemakken. Kantekeningen zijn de derde minicontainer en de inzameling van PMD. Bewoners van 't Heerlijk Recht hebben zelf grotere tuinen. Zij verwachten dat de invoering van de derde minicontainer weerstand oproept bij huishoudens met een kleine tuin. Bij PMD is niet altijd even duidelijk wat er in de container voor PMD mag. Een ander aandachtspunt zijn de oudere bewoners. Zij blijken niet altijd in staat om het restafval weg te brengen naar een ondergrondse container.

Samenvatting

Goed Inzamelen in 't Heerlijk Recht heeft laten zien dat de scheidingsresultaten van grondstoffen in de onderzochte periode substantieel zijn verbeterd. De infographic, informatiebrieven en de afvalwijzer-app hebben voor verbeterde scheidingsresultaten gezorgd.

